

Тема конкурса била је солидарност. Наша идеја је била да повежем различите школе, различитих образовних профила, чији су ученици на различит начин маргинализовани и с друге стране да их мотивишем на солидарност, као једну од основних претпоставки за равијање лепшег, бољег и хуманијег света.

1. Резиме:

Економска и социјална неједнакост не значи да неко поседује мање интелигенције, вештина и способности. Многи од наших ученика долазе из угрожених и рањивих друштвених група. Њима је потребна боља повезаност са својим вршњацима и заједницом. Бављење узроцима за актуелну ситуацију није наш главни проблем. Желимо да развијемо свест ученика о једном инклузивном друштву, емпатији, прихватању различитости, пружању помоћи, без моралисања. Не смемо се фокусирати само на себе, солидарност је глобални изазов против маргинализације људи.

2а. Назив пројекта:

"Фрактална солидарност": Звижди/разгласи унаоколо - не рањив, не сâм, не слаб, већ посебан и јединствен

2б. Пројектна идеја:

Фрактали су бескрајни/неограничени обрасци који су самослични; у сваком делићу се огледа целина. Они су свуда унаоколо, у облацима или ДНК. Солидарност треба да буде бескрајна, да расте фрактално као дрво, које умножава и понавља основни образац: човечност. Наш пројекат је троугао с различитим угловима који ротира и постаје круг: солидарност је кружни принцип – шири даље и не тражи ништа заузврат: уживај у самом давању и сарадњи.

Већина ученика из наше школе, као и са Жабљака /школа ЈУ 17. септембар/ живи у некој врсти изолованог живота, на различите начине, а њихово искуство и могућности варирају од вршњака у Марибору. Ипак, сви они деле иста младалачка искушења и, нажалост, предрасуде према маргинализованим људима. Повезали смо различите стручне школе да сарађују кроз стручне и опште предмете, размену знања и ресурса, стварајући круг солидарности, у корист група и појединаца подједнако.

Циљеви:

- ширење свести о значају солидарности, пријатељства и узајамне помоћи;
- стварање бољег увида у повезаност образовања и солидарности;
- стимулисање вршњачке сарадње међу ученицима;
- да се мотивишу и подрже непривилеговани ђаци да учествују у друштвеним активностима и изградбе пријатељства;
- представљање културних манифестација за децу која су лишена те могућности из различитих узрока (рањиви, болесни, географски изоловани итд.);
- подстицање волонтеризма за боље разумевање и саосећање.

2ц. Очекивани резултати пројекта / исходи:

- Повећати емпатију и осетљивост за проблеме других људи, у нашој околини и шире: очекујемо да се ђаци упознају и покушају да прихвате различитост начина живота, система вредности и искустава, да науче да превазиђу предрасуде у социјалној интеракцији, да се докажу без обзира на своје здравствене проблеме или економску позадину.
- Мрежа различитих људи која је спремна да пружи подршку.
- Покретање годишњег уметничког конкурса, који ће омогућити свим ученицима да учествују у (укључујући глувонеми и следе студенте, као и оне са посебним потребама). Овај пројекат ће бити

први те врсте у нашој средини и укључиће књижевне, аудио, видео радове, као и фотографију, сликарство и вајарство.

- Размена вештина, знања и искуства између школа, наставника и ученика ће проширити видике.
- Присуствовање различитим уметничким перформансима, као и учествовање у сличним догађајима (да иду у позориште и да играју у перформансама, да засаде дрво, да буду волонтери).
- Изложбе о локалним херојима солидарности, волонтерима и слично (све три школе).
- Смањење конфликта и сукоба у школи, на послу, и боље услове рада.
- Наставити културну размену путем годишњег уметничког конкурса, и кроз on-line играње и виртуелне учионице солидарности.
- Књижица/буклет са причама о успеху и смернице за деловање у проблемским ситуацијама.
- Видео о целом процесу подршке.
- Новински чланци у школи и локалним новинама/медијима.

За. Реализација пројекта:

- Ученици (Марибор, Београд), на бази конкурса, креирају стратешку on-line игрицу, са темом солидарности, коју ће ученици играти у мешовитим тимовима из све три школе;
- **"маргиналНО"** је јединствен уметнички конкурс за креативно изражавање свих ученика, укључујући оне у неповољном положају, у ширем окружењу (који ће расписати школа "Змај" у Земуну) са темом - Ако смо маргина (на ивици), ми дајемо облик / не особе с посебним потребама, већ посебни људи;
- Лековите биљке и биље - радионица (на отвореном, Жабљак) - студенти из Србије за својим вршњацима, будућим куварима, који немају тај предмет у свом школском програму;
- "Роботика и емоције" - радионице у Марибору (све три школе);
- Хипо терапија - увод, за децу с посебним потребама (Жабљак)
- Култ-ура - недеља за културне манифестације / Београд, за децу која никада нису имала прилику да посете позориште итд. (све три школе), финале у њиховом драмском перформансу за децу оболелу од рака "обуј њене/његове ципеле";
- "Буди моје очи, ја ћу бити твоје руке", садња дрвећа са децом оштећеног вида (Београд, све три школе и локална заједница);
- Волонтирање у народној кухињи (све школе);
- "Ученик ментор" - успешан ученик добија задатак да помогне школском другу са тешкоћама у учењу да постигне боље резултате (све школе);
- Кутак солидарности, огласна табла - волонтери који нуде помоћ итд. (све школе);
- Колико су различити људи видљиви у нашем друштву? - радионице, дебате (све школе)
- Туристичка агенција за особе с посебним потребама - виртуална бизнис симулација, е-учионица (све школе)
- обележавање међународних дана солидарности, мира, толеранције, Дана нулте дискриминације и сл.

Зб. План имплементације пројекта:

Када? Шта и како? Где? Ко учествује? Ко води имплементације?

Март 2015 - јун 2015)

а) Разговори са ученицима и одабирање циљева и жеља, формирање пројекта

б) "Плантопоетрипедија" - каталог лековитог биља и њихово коришћење у фолклору и симболизам у уметности; припрема презентације за радионицу на Дурмитору

Септембар 2015)

Расписивање конкурса за израду стратегијске видео-игрице на тему солидарности

б) Састанак у Црној Гори:

- Лековито биље и биље - радионица / на отвореном

- Хипо терапија

Октобар 2015)

Отворени позив: "маргиналНО" – уметнички конкурс, први пут у Србији, за све ученике, укључујући угрожене, глуве, слепе, са посебним потребама, све на једном месту

б) Покретање виртуелне учионице са кулинарским лекцијама за јефтине оброке

ц) Избор најбоље игре и постављање платформе, формирање мешовитих тимова (од свих земаља), почиње игра

Новембар 2015)

Састанак у Београду - **Култ-ура**, недеља културних дешавања:

- посета позоришној представи;

- "Буди моје очи, ја ћу бити твоје руке", садња дрвећа / оплемењивање зелене површине у Земуну, наш „Парк солидарности“

- обилазак споменика и упознавање с културним и историјским наслеђем - Београдска тврђава; геокешинг игра

- Играње представе за децу оболелу од рака (у сарадњи са НУРДОР-ом (Национално удружење родитеља деце оболеле од рака))

б) Кутак Солидарности, стварање инфо-пулта

ц) Пројекат "Ученик ментор" / након првог школског тромесечја; сваки ученик са великим проблемима у учењу добија ђака ментора да га води до краја школске године)

Децембар 2015)

Креирање виртуелног бизниса, туристичке агенције специјализоване за особе с посебним потребама

б) 20. децембар - обележавање Међународног дана солидарности

ц) Волонтирање у Народној кухињи

Јануар 2016)

Проглашење победника на конкурсима "маргиналНО" и додела награда

Фебруар 2016)

Састанак у Словенији

а) Роботика и емоције - радионица

б) Да ли се стварно виде невидљиви и показујемо ли поштовање и једнакост (колико су различити људи видљиви у нашем друштву)?, радионица и дебата

Март 2016)

а) Недељне изложбе посвећене локалним херојима солидарности

б) Дан нулте дискриминације

Април 2016)

а) Проглашење најуспешнијих играча on-line

б) Global Youth Service Day

ц) Објава најуспешније виртуалне путничке агенције

4. Учесници:

4а. Ученици од 15 до 17 година

4ц. Поред ученика који су директно укључени у пројекат, остали ће формирати групе на нивоу школе и делити своја искуства са вршњацима. Сваки ђак који директно учествује треба да упозна три особе са циљевима пројекта и на тај начин стварају кругове који се шире пирамидално. Пројекат обухвата децу оболелу од рака (у сарадњи са НВО "НУРДОР" Србија и слабовиде и слепе особа из школе која се налази у Земуну. Надамо се да ће локална заједница препознати значај овог пројекта и да ће га подржати у сваком могућем аспекту (улазнице за Национални парк Дурмитор ће бити бесплатан, смештај ће бити обезбеђен у свим школама, Пољопривредни факултет у Земуну ће обезбедити саднице, а већина активности не захтева посебно финансирање - волонтирање, обилазак града, посета историјским споменицима - Калемегданска тврђава, интернет активности).

5а. Које школске предмете пројекат укључује?

Матерњи језик: читање књига, писање есеја, песама, слогана, играње драме / перформанса.

Енглески: писање кратких текстова, израда постера.

Роботика, информатика: разумевање и могућности да се употреби наука за промоцију солидарности

Пољопривреда: хортикултура, биље, лековито биље у корелацији са кулинарством, биологијом, екологијом, заштитом животне средине

Друштвене науке, грађанско васпитање: мултикултурализам.

5б. Пројекат предвиђа ваннаставне активности:

Посета изложбама, упознавање са културним наслеђем, изражавање унутрашњег уметничког импулса кроз уметничке форме, учествовање у акцијама (девојке водичи, извиђачи, волонтери, бесплатно подучавање, фонд и храна за сиромашне / народне кухиње, он-лајн кулинарске лекције и рецепти за ученике, стварање видео-игре, Марибор – образовне шетње (Footprints in the city), "Teen age " представа за основне школе, "100 људи, 100 фрикова" (дводневни догађај).

6.

Координациони школа:

Техничка школа "Змај" Земун је стручна школа и обухвата четири различита образовна подручја: пољопривреду, машинство, мехатронику и заштиту од пожара. Основана је 1946. и поседује више од 30 учионица, пластеник, радионице и специјализоване лабораторије за практичну наставу), салу, библиотеку, више од 150 рачунара, 5 нумеричких машине, ЛЦД пројекторе итд. У тешком периоду транзиције она је успела да преживи. Данас, школа има своје изворе прихода. Успешно сарађујемо са Пољопривредним факултетом, Институтом за сточарство... У 2016. славимо јубилеј 70 година постојања (филм о школи "Змај од Земуна"

<http://www.skolazmajzemun.edu.rs/uploads/TSZmajFull01.mp4>

Партнер школа 1:

Школа је основана 1. септембра 1976. Она има три одвојене области: општу средњу школу, кулинарство и туризам. Школа је најсавременије опремљена: паметне табле, рачунарске учионице, сала, спортска хала и отворени терен. Она има 132 ученика. Ученици су укључени у многе школске пројекте везане за екологију, фотографију и међународну сарадњу. Освајају многе награде у уметности, географији, математици, биологији и филозофији. Традиционално добијају високе оцене у већини националних тестова и учествују у међународним студентским разменама.

Партнерска школа 2:

Технички школски центар Марибор је једна од најстаријих стручних школа у Марибору. У последњих 70 година генерације механичара, грађевинара, аутолимара, алатничара, техничких цртача, водоинсталатера и других металских и машинских радника овде су оспособљени за свет рада. С развојем савремене технологије и нових програма мехатроника буди интерес младих у североисточном делу Словеније. Има више од 60 запослених наставника. Међу школским објектима налазе се спортска сала, школска кантина, библиотека, те ђачки дом на само 50 м од школе.

7. АЦЕС Принципи: Интеркултурални дијалог; Иновације у образовању; Сарадња; Учесће & Једнаке могућности

Општи циљеви АЦЕС програма су интеркултурални дијалог и иновације у образовању

Замишљене активности захтевају интеркултурални дијалог, радне тимове састављене од чланова из све три школе, културне догађаје као везу за јачање односа између ученика. То је посебно важно јер смо били део исте земље, пре неколико деценија, у циљу превазилажења предрасуда постављених у међувремену, и за развој младих у правцу јединства и кохезије. Нов приступ је идеја да повежемо различите школе и њихове различите предмете (угоститељство, кулинарство, туризам, пољопривреда, механика, мехатроника). Повезивање дечјих жеља (играње игара) са ИТ, он-лајн игрицама и задатом темом пружа интересантан модел усвајања вештина и знања. Такође, одлазак/повратак у природу, као враћање старе наставне праксе, показао се ефикасан начин учења. Наша такмичења укључују изражавање и инвентивност ученика и развијају здраву конкуренцију. Када смо изабрали партнере, поставили смо упитник за ученике ("Живот на ивици, шта то значи?") да бисмо истражили шта солидарност за њих значи, онда смо изабрали своје циљеве и осмислили пројекат. Он претпоставља активно и директно учешће ученика у неповољном положају, обезбеђивање једнаких могућности (кроз такмичења где свако може да дели своју визију стварности; садњу дрвећа заједно са онима који не могу сами "да будемо нечије очи", кроз радионице типа „носити нечије ципеле“, пројекат "ученик ментор", итд.). Ми ћемо организовати међународну комуникацију путем интернет преписке, телефонских разговора, скајпа, е-учионица, и састанака у све три земље: први састанак на Жабљаку (црногорска и српска школа), други у Београду (све школе), а трећи у Словенији (словеначке и српске школе). Сваки корак у развоју пројекта је заједнички прихваћен.

8. Оцена пројекта и исхода?

- процена информација за даљи рад (одрживост, релевантност и дугорочне последице), дају повратне информације о активности, анализу ресурса, исплативости и трошкова / бенефиција, сажетак свих активности.
- биће упућен свим учесницима (ученици, наставници, институције укључене).
- Методе укључују посматрање, истраживање и повратне извештаје, прикупљање података, размишљање о вредностима, размену информација и сл. Укупан резултат ће обухватити виши ниво квалитативне евалуације, мониторинга.

10. Даље спецификације или напомене:

Ми смо 3 различите стручне школе: туризам, угоститељство, машинство, мехатроника, пољопривреда. Ми сматрамо да је наша комбинација савршена за необичне корелације између предмета. Ученици са Жабљака су географски изоловани (град на највишој надморској висини на Балкану), ученици који упишу ТШ "Змај" обично имају ниске оцене у основној школи што је велики недостатак за касније школовање, а студенти из Марибора имају велике могућности, али и међу

њима има рањивих. Ми смо довољно различити да постигнемо плодну сарадњу, превазиђемо разлике кроз солидарност.